

Camí de Torelló i Vidrà

Sant Quirze de Besora

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	GR-3 i GR-210
Emplaçament	Camí que partiria del carrer Torelló i passaria pel marge esquerra del Ter per la Foradada, l'Illa i es dirigiria a Saderra i Torelló
Alçada:	566,8
Coordenades:	
Latitud:	42.097458173595
Longitud:	2.2280785772484
UTM Est (X):	436169
UTM Nord (Y):	4660885

Classificació

Número de fitxa	08237 - 193
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Obra civil
Estil / època:	Medieval Modern
Segle	XII-XIX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Camí que a la sortida de la vila de Sant Quirze és embegut pel carrer Bellmunt i per les pistes forestals dels veïnats de la Foradada, de l'Illa i Solà. En aquest tram es conserva bastant bé ja que s'utilitza per a accedir a aquestes zones. A partir de la masia de l'illa es converteix en un sender o GR-210 camí vora Ter que transcorre per la riba esquerra del Ter fins al veïnat de Saderra prop de la colònia del Borgunyà (Torelló).
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	Xarxa natura 2000
Europea – Atributs inspire:	Natura 2000 – Àrea especial de protecció
Observacions protecció:	PEIN serres de Milany-Santa Magdalena i Puigsacalm-Bellmunt declarat pel Decret 328/1992. Declarat com a ZEPA el 2005 i com a LIC el 1997. Per l'acord de govern 112/2006 de 5 de setembre es va

ampliar com a espai natura 2000 de la xarxa de natura 2000 (DOGC 4735 de 6/10/2006).

Data aprovació:	dt., 05/09/2006 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Altres
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Sant Quirze de Besora
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa:	dg., 13/08/2023 - 23:24

Descripció

Camí que a la sortida de la vila de Sant Quirze és embegut pel carrer Bellmunt i per les pistes forestals dels veïnats de la Foradada i de l'Illa i de Solà. Al veïnat de la Foradada (TM. de Santa Maria de Besora) trobaríem un ramal d'un camí que seguiria la traça del GR-3 paral·lel al curs del riu i enfilant-se per les obagues de la serra de la Cogulera arribaria al Boscatell. El camí principal però del veïnat de la Foradada continuaria fins a sota de la masia de l'Illa per la riba esquerra del Ter. En aquest tram es conserva bastant bé ja que s'utilitza per a accedir a aquestes zones. A partir de la masia de l'illa es converteix en un sender o GR-210 camí vora Ter que transcorre per la riba esquerra del Ter fins al veïnat de Saderra. En aquest tram el camí és bastant bo i coincidiria amb el ramal esquerra de la Strata Ceretana descrit pel comte de Darnius. Val a dir que després de passar per la masia de l'Illa el camí es troba el congost de la Cogulera i d'aquest punt en parteix un camí més costerut que mena a Torelló pel coll de les Gargantes a través de l'estret pas del riu Illa i enfilant-se per la vessant obaga de la serra del mateix nom on trobem l'antiga masia de Romagós i uns planells arribaríem al coll de les Gargantes a sota el Puig de Juí i més enllà al coll de Bosquetell al TM. de Vidrà. Hem trobat vestigis d'aquest camí prop de la masia de Romagós amb traces del seu antic empedrat. Al collet de Boscatell (TM. de Vidrà) hi trobem el PR-C-45 que parteix de Torelló. També hi arribaria el camí que partiria de la masia de l'illa i s'endinsaria a la vall del Solà amb les masies del Solà, la Cúbia, Can Carlos i enfilaria pels vessants solells fins al collet de Bocatell serpentejant per la vessant solella de la serra de la Cogulera. En aquesta vall el camí és embegut per la pista que condueix a les diverses zones d'acampada del Solà, però en alguns llocs propers a la masia de la Cúbia (ruïnes) hem localitzat vestigis d'aquest camí i del seu empedrat. Segons sembla es tractava de camins secundaris en part empedrats i en part sense empedrar que permetien connectar als veïnats que hi havia fora dels nuclis principals. Ja al coll de Boscatell el camí es podia derivar cap al santuari de Bellmunt (PR-c-45) on es trobava amb el GR-151 o camí d'Oliba fent al·lusió al camí que l'abat Oliba va utilitzar per connectar les valls Ripolleses amb el Bisaura i Osona o bé continuar cap a Vidrà pel mateix GR-3 que al mateix coll es transforma en el camí d'Oliba.

Observacions:

Camins que en part segueixen la traça del GR-3, GR-210 o PR-C-45 essent utilitzats com a itineraris pel PEIN serres de Milany-Santa Magdalena i Puigsacalm Bellmunt. Algunes parts com serien l'obaga de la serra de Bellmunt o a sota el coll de les Gargantes o la mateixa vall del Solà s'han conservat alguns vestigis d'aquests camins amb restes del seu empedrat original, murs de contenció, és el cas del camí que es troba a prop de l'antic mas de Romagós o també al costat de la casa antiga de la Cúbia al Solà on els moderns camins, pistes i senders no els han afectat i han pogut romandre com a vestigis del passat.

Història

No hem trobat masses dates referents a aquest camí almenys pel que fa referència al de Vidrà pel coll de Bosquetell i amb els ramals de la vall del Solà, el torrent de la Foradada. No obstant sembla que era ja utilitzat en època medieval ja que els masos esmentats serien d'aquest període. No obstant no hem pogut trobar referències. En canvi pel que fa al camí que transcorreria per la riba esquerra del Ter si que n'hem trobat referències en les descripcions del Conde de Darnius . *La ruta es bifurca a Conanglell; la que sembla secundària (color marró) indicatiu de camí desfilat passa per la dreta del Ter fins a Sant Quirze de Besora mentre que el traç vermell transcorre per l'esquerra del Ter fins a Sant Quirze de Besora. Segons el mapa entre Orís i Sant Quirze es travessa el riu fins a cinc vegades, el que resulta improbable per travessar el riu només a Gual"* (Font i Garolera, J; 2006). No obstant això aquesta apreciació l'hauríem de tenir en consideració ja que s'esmenten dos ramals del camí el que passa per la riba dreta per Orís i costa cogulera, i per tant un tram costerut i dificultós (camí desfilat) mentre que el de la riba esquerra passaria pel costat de Saderra , les Illes seguint la traça del GR-210 i al arribar a la casa de l'illa trobaria la bifurcació del camí de Vidrà i Torelló pel coll de les Gargantes i el Boscatell per travessar la vila de Sanr Quirze i retrobar-se amb el camí principal una vegada creuat el Ter pel pont de Sant Quirze "Les dues vies conflueixen a Sant Quirze, punt a partir del qual el camí transcorre per la riba dreta del Ter fins a Ripoll. El mateix Font i Garolera recull una nova font i que es correspon amb el mapa de Josep Aparici datat de 1720 i conservat també a la biblioteca de l'ICC i del que al esmentar el camí de Vic a Ripoll especifica *"El tram de Vic a Ripoll està grafiat amb una doble línia de traç fi. El camí arrenca de Vic passa per Granollers de la Plana, la Gleva i Sant Hipòlit de Voltregà; transcorre íntegrament i exclusivament per la riba dreta del Ter fins a Ripoll passant per Orís, Sant Quirze de Besora, Sora i Ripoll. Hi ha referenciats els ponts de Manlleu, Sant Quirze de Besora i els dos ponts de Ripoll sobre el Ter i el Freser..."*En aquest mapa el camí per la riba esquerra no és tant important tot i que pensem que ho era igual que el de la riba dreta.

Bibliografia

COSTA OLLER, F; 2022. Conde de Darnius. Guia de los caminos mas principales del Principado de Cataluña asi coma carretero, mas quebrados por los quales pueden transitar exercitos, artilleria, acruajes y destacamentos. Hecho por el coronel Conde de Darnius.

FONT I GAROLERA, J; 2014. la xarxa dels camins i les comunicacions a Osona al segle XVIII. i la vertebració territorial de la comarca. AUSA XXVI.

MONTANER GARCIA, C; , 2007.Els mapes setcentistes de Catalunya del comte de Darnius. Editorial. Institut Català de Cartografia

PADRÓS, C; 2010 Els camins antics i les vies romanes a la comarca d'Osona. Quaderns d'història i arqueologia. Núm. 28

ZAMORA, FRANCISCO. 1787-1812. Diàrio de les viages hechos en cataluña. Edició Ramón Boixareu,Ed. Curial. 1973

